

daně, s nimž však nijak v jedno nespadá), materiálního a formálního předmětu daně, daňových sazeb, osvobození a úlev. Dále zabývá se autor pojmy berního řízení a exekuce. Při tom zaujímá stanovisko k názorům dosud teorií vysloveným a při každé příležitosti poukazuje na pozitivní právo u nás i v cizině platné.

Zvláště zajímavý jest rozbor daňového nároku státu proti poplatníkovi. Tento nárok (a jemu odpovídající povinnost poplatníka) jest zkratkou pro právo státu, daň uložití a potřebné kontrolní úkony předsevzítí. Teprve uplatněním tohoto práva, t. j. předpisem daně, vzniká daňová pohledávka, které odpovídá konkrétní platební povinnost (daňový dluh). Daňový nárok vyjadřuje tedy relaci obecné normy ke konkrétní.

Také sporná otázka dělení daní na přímé a nepřímé došla povšimnutí. Po osvětlení zajímavých historických základů, ze kterých vzniklo, klade si autor otázku po normativním významu toho, že pozitivní právo označuje určitou daň za přímou a jinou za nepřímou.

Rozdíl spočívá v různosti řízení, jímž se zjišťuje vyměřovací základ: u nepřímých daní zjišťují se přirozené vlastnosti, sčítají se fyzické jednotky, u daní přímých naproti tomu jde o ocenění vztahových vlastností, hodnot, což vyžaduje komplikovanějšího postupu, zejména spolupůsobení poplatníka.

Zabývá se běžnými teoriemi o poměru státu k poplatníkovi, autor dokazuje, že jak obligační teorie, která konstruuje tento poměr jako analogon soukromoprávního poměru věřitele a dlužníka, tak i mocenská teorie, která vychází z finanční výsosti státu jako mocenského činitele, před normativní metodou poznávací, neobstojí a že vznikly jen, aby byly direktivou pro vyplnění domnělých »mezer« v pozitivním právu.

V celku lze knihu charakterisovat jako pozoruhodnou a originální studii, aplikující pojmy a metodu ryzí nauky právní na právo finanční, tak jako to učinil Sedláček u práva občanského nebo Merkl u práva správního.

Dr. Eltzová.

Vládní rada KAREL ROTTER: *Zákon o tisku a zákon na ochranu republiky*. V Praze 1935. Nákladem ministerstva vnitra. Cena Kč 10.—. — Snad málokterý zákon podlehl tak četným změnám jako zákon tiskový. Rovněž zákon na ochranu republiky byl novelisován. Proto musíme s povděkem uvítati velmi záslužnou práci Rotterovu. V této práci jest sestaveno nyní platné právo tiskové a zákon na ochranu republiky. Praksi bude toto dílko pomůckou zajisté velmi vítanou.

Kš.

PRÁVO ČESKOSLOVENSKÉ. Sborník zákonodárství a judikatury. Ročník I. Číslo 12. V Praze 1934. Cena 16 Kč, pro předplatitele 14 Kč. — Dvanácté číslo přináší především komentář vyhlášky ministerstva financí ze dne 14. listopadu 1934 č. 232 Sb. z. a n., kterou se uveřejňuje opatření Národní banky československé o odvodu exportní a jiné valuty — z pera Dra Jana Kozáka. Poté pěkně komentuje Dr. K. Loula vládní nařízení ze dne 23. listopadu 1934 o vedení exekuce na peněžité pohledávky za státem nebo za fondem pod veřejnou správou. Sešit dále obsahuje výnosy ministerstva financí ohledně cizozemských cenných papírů, nepodléhajících dani rentové a konečně pečlivě vybranou judikaturu Nejvyššího správního soudu ve věcech finančních a Nejvyššího soudu ve věcech civilních.

Kš.

DR. VLADIMÍR VYBRAL: *Nástin československého práva finančního*. Sbírka spisů právnických a předpisů svazek LXXI. 138 stran. 8°. Orbis. Praha-Brno. Cena Kč 30.—. — Autor se velmi zavděčil svým nástinem jak studentům, tak i praktikům, kteří dosud citelně postrádali přehledu, který by je systematicky zasvětil do tajemství našeho finančního zákonodárství a uvedl jim v soulad tu ohromnou spoustu předpisů, jichž vzájemnou souvislost a někdy i existenci si jen matně uvědomovali, aniž často si troufali to přiznati. Mnoho lidí bude zbaveno rozpaků, mnoho trapných nevědomostí bude takto odčiněno. V úvodních kapitolách jsou struč-